

NAKLADATELSTVÍ HEJKAL

Markéta Hejkalová

*Dukazy
jejího
života*

NAKLADATELSTVÍ
HEJKAL

Markéta Hejkalová
Důkazy jejího života

NAKLADATELSTVÍ HEJKAL

Markéta Hejkalová

*Důkazy
jejího
života*

© Markéta Hejkalová, 2010

ISBN 978-80-86026-69-5

Jolana musí být už v šest ráno v práci. Je nedělní večer. Dlouhý a prázdný víkend už brzy skončí a rozběhne se pondělí. Až do dvou bude umývat nádobí v kuchyni hotelu Hvězda. Nejhorší jsou velké mastné hrnce a taky kuchař, ten je ještě horší. Ještě že jsou na něj dvě, se Zuzanou. I když Zuzany si kuchař nevšímá. Dneska to mají všichni těžký, že jo, Jolanko, říká vždycky a mlsně kouká Jolaně na prsa. Jako by si vůbec nevšiml, že Jolana je tlustá a Zuzana nádherně štíhlá. Zuzana se přitom pořád cpe a Jolana drží dietu, jen aby o pět kilo zhubla. Nebo aspoň o dvě, a svoje prsa by klidně vyměnila za menší.

V úterý půjdou zase na odpolední, od dvou do desíti a tak dál celé léto, ale jinou brigádu nesehnaly. A co by dělala, kdyby nechodila nikam pracovat? Pořád je lepší chodit mýt nádobí až za město do hotelu Hvězda. Kdysi to býval nóbl výletní hotel, říká maminka, v neděli odpoledne se tam chodilo na vycházky. Hotel patřil Zuzaninu dědečkovi, to vědí v Brodě všichni. Zuzaninu dědečkovi už hotel dávno nepatří a dávno není nóbl, ale pořád je to lepší než...

Jolana si neumí představit nic děsnějšího, než být sama v prázdném panelákovém bytě rozpáleném horkem, koukat do těch zdí a neustále si v hlavě přemítat otázku, proč nikoho nemá, proč je pořád sama, proč je ještě panna a jak to udělat, aby už nebyla – nebo bude pořád?

Sama v prázdném bytě si může snadno představovat, že žádný problém neexistuje, protože přece existuje Honza. Ale když pak z toho prázdného rozpáleného bytu vyjde a s Honzou se setká, tak rázem ví, že to nejde. I když je Honza chytrý a líbil by se mamince, protože je z dobrý rodiny. Jeho maminka je profesorka na gymnáziu a tatínek primář v nemocnici a Honza čte a vedl filmový klub a studuje v Praze. Kdyby mohla ztratit panenství s Honzou, život by byl rázem fajn, ale přece nebude chodit s někým, koho nemiluje!

Prostě ho nemiluju, s tím se nedá nic dělat, namlouvá si,

aby si nemusela přiznat, že je to asi jinak. Kdyby o ni Honza doopravdy stál, nějak by zařídil, aby ho Jolana milovala a aby s ním chtěla chodit. Kdyby měla štíhlý nohy a vypadala dobře v minisukni, tak by ji třeba pozval, aby za ním přijela do Prahy. Honza sám vypadá moc dobře, je vysoký a štíhlý a hodil by se spíš k Zuzaně, ale on nechce chodit ani s ní. Nechodí s nikým – nebo možná má někoho v Praze.

Jolana netuší, že odpoledne je jenom zdánlivě nekonečné a horké a ona už bude panna jen pár hodin. Krásné letní nebe na začátku července se najednou zatáhne těžce šedivými mraky. Začne hřmít a několikrát se zableskne. Pak zavolá Zuzana, ať s ní jde Jolana do Hvězdy. Jen si tak na chvíli sednout a pokecat – na dvojku, na kafe, nebo nejspíš na střik. Zuzana je Jolanina spolužačka, před měsícem odmaturovaly, ani jedna se nedostala na vysokou, obě podaly odvolání a teď budou celé léto čekat, jestli je vezmou. To mají společné, ale jsou mezi nimi i rozdíly. Zuzana není panna. A Zuzana má dokonce i kluka, Zdeňka. Ten tady teď není, protože studuje v cizině. Studuje v Moskvě na diplomata, prozradila jí Zuzana, ale teď už o Zdeňkovi moc nemluví a Jolana ani neví, co diplomat vlastně dělá. Ale asi se má dobře.

„Do Hvězdy?“ zeptá se Jolana udiveně, „to už tam rovnou můžeme zůstat do rána,“ ale v neděli večer se nikam jinam jít nedá.

V neděli večer nejsou v hotelu Hvězda žádné skupiny cizinců, které občas přes jejich městečko projíždějí z jednoho většího a hezčího města do druhého. Není tu téměř nikdo. Slunečníky na zahrádce jsou stažené, protože bude každou chvíli pršet, a restaurace je skoro prázdná – jen u stolu v rohu před výčepem sedí tři muži, kteří už na první pohled jsou tady cizinci. Vesele se smějí, mají na sobě košile zářivě duhových barev, posílají k Jolanině a Zuzanině stolu láhev šampaňského (samozřejmě sektu, ale Jolana ani Zuzana netuší, že je v tom nějaký rozdíl) a za chvíli si k nim přisednou a hned objednájí další láhev šampaň-

ského sektu, prostě bublinek, které Jolaně už vesele šumí v hlavě.

Skvěle si rozumí, protože ti tři muži jsou z Jugoslávie a mluví trochu česky a Zuzana zase jugoslávsky, protože její maminka pracuje v bance a oni jezdí do Jugoslávie každý rok. Jolana nerozumí skoro ničemu, ale o to víc se usmívá. To zase bude řečí, ví Jolana, když se poprvé napije šampaňského, protože servírku zná od vidění a hlavně ona zná od vidění ji. Všichni se od vidění znají a nejpozději v úterý se maminka dozví, že Jolana seděla ve Hvězdě se třemi cizinci. Dej si pozor, řekne jí smutně, jako by ji Jolana zklamala, žádnéj pořádnej kluk tě nebude chtít. Žádněj pořádnej kluk, řekne maminka a bude tím myslet Honzu.

Teď ale Jolana myslí spíš na vzrušující dálky.

Vzrušující dálky jménem Zamir. Tak se jmenuje ten, který sedí vedle Jolany. Je z těch tří nejmladší a nejkrásnější se usmívá, dolévá jí šampaňské a hladí ji po vlasech a objímá ji kolem ramen a už zítra odjede až daleko do země, která je utlačovaná a která se jmenuje podle ptáků – Kosovo a která bude jednou svobodná. Honza by připomněl, že ani my nejsme svobodná země, pomyslí si Jolana, ale sama to nepřipomene a pak už na Honzu nemyslí.

Zamir zítra odjede, ale teď je ještě tady, a když Jolaně zašeptá, ať s ním jde do pokoje, bleskne jí najednou hlavou: teď! Teď jo, ale do pokoje ne, fakt by nechtěla, aby se o ní říkalo, že chodí ve Hvězdě s cizincema na pokoj. Zvlášť když jde jenom jednou a s jedním. Snaží se to Zamirovi šeptem vysvětlit, ale Zamir ji neposlouchá, vede ji nahoru po schodech po vyrudlém červeném koberci. Je trochu zaskočený. Nečekal, že ta Češka bude souhlasit tak rychle. V pokoji rozsvítí a hned zase zhasne. Není tam moc pořádek. Položí Jolanu na neustlanou postel, letní šaty na ramínka jí vyhrne až po ramena a začne jí pusou laskat a žmoulat bradavky. Teprve teď, když leží na neustlané posteli hotelového pokoje skoro nahá, se Jolana poleká. Nejradši by se sebrala, proklouzla ven do letní noci, po bouř-

ce už ztichlé, a utekla zpátky do bezpečí prázdného bytu – rodiče se v létě vrací z chaty vždycky až v pondělí ráno.

Na to už je ale pozdě. Zamir si rozezne džíny, trochu se z nich povysune, nalehne na Jolanu a vnikne do ní. Strašně to bolí, strašně to bolí, zatíná Jolana zuby, ale musí to vydržet. Pak bolest najednou ustoupí, Jolana má mezi nohama nepříjemné mokro, ale Zamir je náhle jiný, něžně, nevěřicně a udiveně hladí Jolanu po vlasech a šeptá slůvka, na která ona bude dlouho marně vzpomínat. Pak se pohne klika, ozve se zabušení na dveře a rozjařený mužský hlas. Zamir rychle vyštěkne několik rázných nepřátelských slov a pro jistotu strčí před dveře židli. Hlas zmlkne a chodbou se vzdalují kroky.

Jolana v první chvíli pocítí obrovskou úlevu, že se to konečně stalo. Už to má za sebou! Teprve pak jí projede hlavou divná nepatřičná lítost, že Zamir odjede, a nesměle a opatrně ho hladí v hustých černých vlasech. Poprvé hladí nějakého muže ve vlasech. Kromě úlevy a lítosti už Jolana ale necítí skoro nic. Spěchá domů, i když ji Zamir nechce pustit, pořád ji k sobě něžně a toužebně tiskne. Jolana chce být už co nejdříve doma – jako by tušila, že tentokrát se rodiče kvůli bouři vrátili už v neděli večer.

Je to jako napít se vody, řekne Zuzaně zítra v práci větu, kterou někdy někde zaslechla nebo četla. Rodičům neřekne nic, když se v pondělí zeptají, kde byla tak dlouho. S rodiči mluví jenom o významných a důležitých věcech. Přece jim nebude vykládat, že přišla o panenství, že se poprvé milovala s někým, o kom ví jenom to, jak se jmenuje: Zamir. Je to jako napít se vody, tak co. Kdyby se dostala na vysokou, to by jim samozřejmě řekla, protože to by byla důležitá věc.

Jolana se napila kávy, ale zvedl se jí žaludek. Rychle kávu odsunula a sáhla po sklenici vody – a to šly původně se Zuzanou na víno do snackbaru, který teprve před týdnem otevřeli na náměstí.

Léto skončilo. Je sice pořád ještě teplo a ani neprší, ale na polích, která se kolem městečka vlní jako moře, už neroste obilí, už tam jsou strniště.

„Už se nemůžu dočkat, až odsud vypadnu,“ řekne Jolana, když se napije vody a přestane se jí zvedat žaludek. Tím *odsud* myslí jak městečko obecně, tak kuchyni hotelu Hvězda. Neví, jestli se jí dělá víc špatně z mastných hrnců nebo z kuchařových vtipů.

„Myslíš, že tě vezmou?“ zeptá se Zuzana. Ona sama už ví, že jí vzali.

Jolana ještě neví, že na ni doma taky čeká výsledek odvolání.

„Vzali tě,“ řekne jí maminka, když Jolana v deset večer opatrně odemyká dveře.

„Jak to víš?“ zeptá se Jolana nejdřív ze všeho.

„Přišlo ti to!“ Maminka radostně vytáhne z rozlepené obálky papír se zprávou a snad ani nepostřehne výčitku skrytou v Jolanině otázce.

„Otevřem to šampaňský?“ probere se otec z podřimování u televize. Teprve teď si Jolana všimne několika zbylých chlebíčků na tácu a pocítí lítost a výčitky svědomí, že nepřišla dřív, když se stala tak významná a důležitá věc – vzali ji na vysokou školu a ona začne od října v Praze studovat výchovu a vzdělávání dospělých.

Matka přinese láhev sektu, otec ji otevře, nalije a přituknou si. Tátu napadne, že už musí být starý, když mu jde dcera na vysokou, ale on si starý nepřipadá, ani Lenka z vedlejší kanceláře se na něj tak nedívá. Vždyť já tady zůstanu sama, uvědomí si máma, jako by jí odcházela z domova nejenom dcera, ale i manžel, jako by manžel vůbec nebyl. A Jolana se napije a zase se jí udělá špatně od žaludku jako předtím po kávě.

Nebo si to jenom namlouvá, že jí je špatně? Už podruhé nedostala menstruaci a konečně jí začíná docházet, že ji to jen tak nepřejde a že by měla hodně rychle něco udělat.

Asi musí jít co nejrychleji na potrat, protože jinak bude mít dítě. Ale teď o tom nebude mluvit, nemůže přece ro-

dičům zkazit slavnostní večer. S rodiči mluví jenom o významných a důležitých věcech, a mužů a sexu ji ještě čeká v životě spousta, a děti snad taky, říká si, ale uvnitř a ve skutečnosti si přeje něco jiného. Aby se na žádnou školu nedostala – protože kdyby ji nevzali, dítě by si nechala, byla by svobodná matka. Nebo by našla Zamira. Ano, to si přeje ze všeho nejvíc. Aby se tady Zamir znovu objevil, aby se potkali, ona by mu řekla, že čeká dítě, s ním, protože s nikým jiným čekat dítě nemůže, on by měl radost a odvedl si ji s sebou do té své daleké, tajemné a zatím ještě ne úplně svobodné země s ptačím jménem: Kosovo. Ale ví, že právě to se stát nemůže. Mohlo by se to stát maximálně maloměstské huse, ale ne vysokoškolačce, která už brzo začne studovat v Praze. Už brzo, po potratu.

Nebo Zamira nepotká právě proto, že si to tak moc přeje.

Zamir s Jolanou se málem skutečně znovu setkali, moc k tomu nechybělo. Strýc už sahal po telefonu, aby zavolal Zamirově matce, své švagrové, vdově. Neměla muže a strýc se o ni proto musel sice starat, ale taky s ní mohl jednat shovívavě a nadřazeně. Už skoro vytáčel číslo, aby jí řekl, že Zamira ještě jednou pošle se zbožím do Československa. Se zbožím, o kterém se nemluví, protože přináší lidem zhoubu a smrt. To se ale nedá nic dělat, musí to zboží vozit, potřebují peníze, protože bez peněz nebudou mít svobodu nikdy. Jenže kdyby to zboží u Zamira našli, čeká ho místo svobody vězení. Bude to naposledy, slíbil švagrové, a co slíbil, to platí. Nedovolal se. Buď bylo obsazeno, nebo švagrová nebyla doma, nebo do místnosti zrovna někdo vešel – strýc volal z práce, ze státního podniku na výstavbu silnic – takže Zamir se zbožím nikam nejel. A pak už taky ne, měl jet naposled. A brzy nato odešel studovat do ciziny – matka si to přála a přemluvila strýce, aby mu to dovolil. Aby mu dovolil studovat medicínu, protože tou se člověk uživí vždycky a všude a hodí se i ve válce.

Jolana si uvědomila hned druhý den po oslavě, že pokud nechce, aby se o těhotenství a o potratu dozvěděli rodiče, musí na něj jít jinde než v Brodě. Nešlo ani tak o těhotenství – kdyby byla těhotná s někým jiným, třeba s Honzou, přiznala by se mamince, maminka by zavolala paní profesorce – beztak si s ní tyká – a všichni dohromady by se domluvili, co dál, jestli má jít Jolana na potrat, nebo jestli se mají s Honzou vzít. Jenže Honzu už celé léto neviděla. Jako by neexistoval.

Existoval jenom Zamir, a tomu nebylo kam zavolat.

„A jméno otce?“ zeptala se Jolany paní před komisí, která rozhodovala, jestli se děti, které by se narodily nevhod, můžou nenarodit.

„Ne...“ Jolana se nadechla. Nechci ho říct, chtěla pokračovat, nebo nechám si ho pro sebe – ale mlčela. Byla pořád unavená a moc jí to nemyslelo. Musela se rychle přestěhovat do Prahy na kolej a zaregistrovat se na studentské poliklinice, aby mohla požádat o potrat v Praze, kde se o něm nikdo známý nedoví.

„Vy asi nechcete jméno otce uvést,“ přikývla chápavě paní v přísných brýlích, „ale probrala jste to s ním? Ví, kde jste teď?“ zeptala se naléhavě jako zkušená citová vyděračka.

Jolana zavrtěla nešťastně hlavou a skoro jí stouply do očí slzy – kdyby tak věděli, jak to s otcem je! Copak by s ním mohla něco probrat, když mu rozuměla tak akorát *lepa devojka*? Jim dvěma se *lepa devojka* nenarodí.

„Interrupce by pro vás mohla být nebezpečná, uvědomujete si to? Třeba byste už nemohla mít v budoucnu děti, to byste chtěla?“ pokračovala paní v přísných brýlích v útku.

Ne, to by Jolana nechtěla. Teď si ale představovala, jak to oznámí mamince: Budu mít dítě, nevím vlastně s kým a vůbec nevím, co mám dělat. Od té doby se pak několikrát doopravdy zamyslela, proč se maminky tehdy nezeptala na radu. Ale nezeptala.

„Jedno řešení bych vám poradit mohla,“ řekla paní a vy-

čkávat se na Jolanu zadívala. „Porodíte děťátko a pak ho dáte k adopci. Spousta dvojic se o dítě marně snaží,“ pokračovala paní vyčítavě, ale pak hned změnila tón, „a vy tak můžete někoho udělat šťastným. A děťátko se bude mít dobře, to se nemusíte bát.“ Přistoupila k Jolaně a objala ji tak, jako se objímají odvážné a chytré ženy bez předsudků, aby si dodaly ještě víc odvahy.

Jolana si celý týden připadala jako hrdinka. A taky se jí ulevilo, že velké rozhodnutí se zatím odkládá. Definitivní souhlas s adopcí musí dát až ve chvíli, kdy bude děťátko na světě. V pátek večer přijela na víkend domů a hrdě rodičům oznámila, že porodí dítě, ale věnuje ho někomu, kdo po něm touží a komu přinese štěstí.

„Ty s někým chodíš?“ vytřeštila na ni maminka oči. „A on si tě nechce vzít, že máš tak pitomý nápad?“

Tehdy si Jolana poprvé v životě doopravdy přála, aby to, co se s ní děje, byl jenom film. Zoufalá scéna by skončila a na plátně by se objevil povzbudivý titulok:

One year later.

O rok později

Pavlíček... Katka Radostová se po špičkách přikradla do pokoje, zastrčila si za uši dlouhé světlé vlasy a naklonila se nad postýlkou. Chlapeček spal, tichounce pravidelně oddechoval. Všechno je v pořádku, buď ráda, že spí, přesvědčovala se, ale pořád se cítila tak... obyčejně. Jako by dnešním dnem nezačal nový letopočet. Dneska se jim přece splnil sen. Po několika letech čekání si přivezli domů z dětského domova vymodlené děťátko. Chlapečka. Pavlíčka.

„My jsme ho pojmenovali Pavel, ale jestli budete chtít,

můžete mu dát jiné jméno, které se vám bude víc líbit,“ řekla ředitelka, když jim před týdnem telefonovala. Katku to skoro vyděsilo – přece nedá skoro půlročnímu dítěti jen tak zničehonic jiné jméno.

„Copak ho jeho maminka nijak nepojmenovala?“ zeptala se zaraženě, ale ředitelka dětského domova se zřejmě nehodlala zaplétat do sentimentálních diskusí. A kromě toho se Katka pouštěla na tenký, zakázaný led. „Matka je zdravá a bílá a otce neuvedla,“ to bylo vše, co jí ředitelka domova byla ochotná říct.

Před týdnem – a Katce se zdálo, že od té doby už uplynulo přinejmenším několik měsíců. Jako by prožila nějaké zrychlené těhotenství. Předtím a potom. Předtím, to jest v den, kdy se tu zprávu dozvěděla, ještě pozvala kolegy i nového šéfa katedry do právě otevřené irské hospody vedle fakulty a trochu roztřeseným hlasem jim oznámila: budu mít dítě, ale tak trochu jinak.

Život se zase vrátí na správnou cestu, z níž se tak nepochopitelně vychýlil. Katku nikdy nenapadlo, že by ji v životě mohl čekat nějaký problém. Byla vždycky skoro nejhezčí ze třídy, ale přestože vypadala jako naivní něžná blondýnka, vždycky se dobře učila. Rodiče se v ní viděli, měla spoustu kamarádek. Tondu poznala hned po maturitě, hodili se k sobě a rozuměli si. Vzali se už na škole, vystudovali, našli si byt a po promoci oba zůstali na fakultě. A hlavně se měli rádi. Proč právě oni nemohli mít dítě?

A najednou se sklání nad Pavlíčkovou postýlkou a naskrkuje mu ucho k pusince, aby slyšela, jestli dýchá. Pořád mu ještě říkala Pavlíček, ne syn, a pořád se ještě nepovažovala za jeho... maminku?

Já mám strašný hlad, uvědomila si najednou místo dalších hlubokomyslných úvah, za koho se vlastně považuje. Naposledy jedla ráno. To bylo ještě v minulém životě. Nasnídali se s Tondou a sešli k autu, jako by jeli na výlet nebo na nákupy.

V poledne se vrátili, Katka celá rozklepaná vařila Pavlovi kašičku – možná jsem jednu lžici snědla, připustila.

Pak skoro ani nezaznamenala, že Tonda odešel do práce, protože musela Pavla honem převléct a uložit do kočárku a vyrazit s ním na Špilberk, aby měl dost čerstvého vzduchu. Cestou po schodech ke kočárku se Pavel hlasitě rozbrečel a Katku najednou zachvátila panika. Pavel brečel a brečel, vypadalo to, že nikdy nepřestane, a ona stála na schodech a houpala ho a v jednom okamžiku se jí zastesklo po tom minulém klidném a prázdném světě, na jeden jediný okamžik, ale stejně ji to zaskočilo a zmátlo a nevěděla, jestli má jít na Špilberk nebo se vrátit domů a zavolat do domova, že jim Pavla přiveze zpátky, protože to zkrátka a dobře nezvládne. A pak Pavlíček usnul.

Kde je ten Tonda, napadlo ji, když v kuchyni zhltdala chleba se sýrem, to nemohl aspoň dneska přijít domů dřív? Nemohl, Tonda zakládal firmu a trávil tam celé dny. Katka to nejenom chápala, ale dřív mu i pomáhala, utíkala z bouřlivých fakultních schůzí a vyklízeli spolu sklep, kde si Tonda co nejdřív otevře projekční kancelář. Dneska je ale přece jenom úplně jiný den. První den s dětátkem.

Bude on toho Pavla vůbec mít rád, napadlo ji až teď si položit otázku, kterou celou dobu odsunovala – ale než si na tu nevyřčenou otázku stihla odpovědět, Tonda se vrátil.

„Tak jsem tady,“ zahlaholil jako dřív a hned pustil televizi.

„Neblázní,“ vrhla se k televizi, aby ji aspoň ztlumila, a pak hned do Pavlíčkova pokoje, jestli se neprobudil. „Krásně spí,“ dodala vlídněji a vedla Tonda do pokoje, aby se taky podíval.

„Poslouchej, Karpíškovi nás zvou v sobotu na chatu. Pojedeme?“ zeptal se nad postýlkou, místo aby se zatajeným dechem poslouchal, jestli dětátko spinká.

„Na chatu?“ otočila se na něj zděšeně a úplně zapomněla šeptat. „A co Pavlíček?“

„No a co? Proč bysme nemohli jet s půlročním dítětem na chatu?“ zeptal se klidně a Katka si najednou uvědomila, že má pravdu a že je všechno v pořádku – a teprve teď se v ní rozhostil ten vytoužený slavnostní klid.